

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

08 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul, șef-interimar al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 14 iunie 2017, în privința inculpatului

*Ceban Afanasi XXX, născut la
XX XXXX XXXX, originar și locuitor al XXXXX,
str. XXXXX XX, cetățean al R. Moldova,
condamnat anterior prin:*

*1) sentința Judecătorei Comrat din 29.03.2016 în
baza art. 187 alin. (2) lit. e), 264¹ alin. (4), 84, 90 Cod
penal la 4 ani și 4 luni închisoare, cu suspendarea
condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen
de probațiune de 2 ani.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 16.11.2016 – 10.03.2017,
instanța de apel: 03.04.2017 – 14.06.2017,
instanța de recurs: 06.10.2017 – 08.11.2017.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Comrat din 10 martie 2017, Ceban A. a fost condamnat în baza art. 171 alin. (1) Cod penal la 4 ani închisoare.

În temeiul art. 85 alin. (1), (3) Cod penal, prin adăugirea parțială a pedepsei numite conform sentinței Judecătorei Comrat din 29.03.2014, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 16.10.2016, cu includerea perioadei aflării în arest preventiv și arest la domiciliu de la 16.12.2015 până la 29.03.2016.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare, în mărime de 2584 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la data de 15 octombrie 2016, aproximativ ora 24.00, inculpatul Ceban Afanasi, cu scopul întreținerii raportului sexuale cu XXXXX, aplicând violența fizică și psihică, a târât-o în locuința XX, str. XXXXX, or. XXXXX, unde i-a rupt hainele și, trântind-o pe divan, a întreținut cu ultima un raport sexual forțat.

În rezultatul acțiunilor violente, părții vătămate i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză medico-legală nr.478, leziuni corporale sub formă de echimoze pe brațe, în regiunea omoplatului drept și excoriație pe genunchiul stâng, care se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

Instanța a reținut că vina inculpatului este dovedită prin probele administrate și i-a încadrat acțiunile în baza art. 171 alin. (1) lit. c) Cod penal, ca violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei.

3. Avocatul Vladimir Cimpoeș a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat, deoarece lipsește fapta infracțiunii.

Apelantul invocă că nu a fost dovedită vina inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

3.1. Inculpatul la fel a declarat apel, solicitând casarea sentinței și stabilirea unei pedepse echitabile.

Apelantul a indicat că nu a săvârșit violul.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2017, apelurile au fost admise, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

S-a respins cererea procurorului privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în sumă de 2584 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond a cercetat cauza penală sub toate aspectele, a apreciat complet și obiectiv probele administrate, conform propriei convingeri, călăuzindu-se de lege, și întemeiat a concluzionat că este pe deplin dovedită vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (1) Cod penal, ca violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei.

Totodată, instanța de fond neîntemeiat a dispus încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor medico-legale, traseologică și dactiloscopică.

Astfel, potrivit prevederilor art. 143 alin. (1) pct. 2), alin (2) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale.

Plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat. În cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzării, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Rapoartele de expertiză medico-legale nr. 389 din 17.10.2016, nr. 391 din 17.10.2016, nr. 647 din 20.10.2016, raportul de expertiză traseologică nr. 34/12/5-R-251 din 19.10.2016, raportul de expertiză dactiloscopică nr. 34/12/5-R-249 din 19.10.2016 au fost ordonate de către organul de urmărire penală pentru constatarea leziunilor corporale cauzate părții vătămate și altor circumstanțe săvârșirii infracțiunii de inculpat, aceasta fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina acuzării.

Cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea expertizelor, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului.

Soluția instanței de fond de a încasa de la inculpat cheltuielile pentru efectuarea expertizelor în sumă de 2584 lei este neîntemeiată, or potrivit art. 227 alin. (1), (3) și art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuieli suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Netemeinicia soluției primei instanțe privind încasarea de la inculpat cheltuieli judiciare de 2584 lei, rezultă din faptul că potrivit rechizitoriului suma cheltuielilor judiciare indicate de procuror este de 930 lei, aceiași sumă este menționată și în certificatul eliberat de Inspectoratul de Poliție Comrat, unde se indică că pentru efectuarea unei expertize medico-legale au fost suportat cheltuieli de 225 lei, fiind numite două expertize, suma fiind de 450 lei, pentru expertiza traseologică - 340 lei, pentru expertiza dactiloscopică - 140 lei, iar în total suma de 930 lei.

Aceste erori constituie temei pentru casarea sentinței, în partea încasării cheltuielilor judiciare și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare de 2584 lei suportate pentru efectuarea expertizelor nominalizate.

5. Procurorul, șef-interimar al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei adoptate și menținerea sentinței.

Recurentul a reținut că avocatul și inculpatul au declarat apeluri care nu se referă la încasarea cheltuielilor judiciare, ci cu privire la fondul cauzei, solicitând achitarea inculpatului. Însă instanța de apel a admis apelurile avocatului și inculpatului, nu a menționat în care parte casează sentința, nespecificând în baza motivelor din apeluri sau din alte motive, ori din oficiu, și a pronunțat o nouă hotărâre în partea cheltuielilor judiciare. Motivarea instanței nu este întemeiată și clară. Or, instanța de apel judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat și la persoana la care se referă declarația de apel și numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces.

Conform art. 143 alin. (2) CPP, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile obligatorii se face din contul bugetului de stat la momentul dispunerii și efectuării lor. La moment se solicită restituirea acestor cheltuieli statului, cheltuieli ce au fost suportate din cauza comiterii de către inculpat a infracțiunii.

Potrivit art. 227 alin. (1), (2) pct. 5) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal; cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Conform art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Cheltuielile legate de efectuarea expertizelor judiciare sunt făcute în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

La soluționarea chestiunii privind suportarea cheltuielilor respective, trebuie de ținut cont de prevederile art. 229 alin. (1) CPP, care impune această sarcină pe condamnat, responsabil de aceste cheltuieli în legătură cu comiterea infracțiunii. Și doar dacă condamnatul nu este în stare să le achite din diferite motive, invaliditate, incapacitatea juridică etc., cheltuielile sunt trecute în contul statului.

Instanța de apel, odată ce a dispus respingerea cererii procurorului privind încasarea de la inculpatul a cheltuielilor judiciare de 2584 lei, nu a dispus trecerea acestora în contul statului, astfel, lipsește o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum se cere în baza prevederilor art. 397 pct.5), 416 Cod de procedură penală.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul de pe rol, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluția încasării cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 409 alin. (2), 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 1), 6), alin. (2) Cod de procedură penală, care prescriu expres că instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede

altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale și în alte cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizelor medico-legală, traseologică și dactiloscopică, urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat.

Deci, legea procesual-penală, cât și jurisprudența națională, prevede clar și expres că plata pentru expertizele judiciare menționate, se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Este și de remarcat, că recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța a apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în respectivul recurs au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4., 5., din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar declarat este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul, șef-interimar al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 14 iunie 2017, în privința inculpatului Ceban Afanasi XXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 06 decembrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco